

1 Teret dokazivanja

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Načelo je luksemburškog prava da onaj koji traži izvršenje obveze mora tu obvezu dokazati. U obrnutom slučaju, onaj koji se smatra oslobođenim obveze, mora podnijeti dokaz o plaćanju ili o činjenici kojom se uzrokovalo gašenje obveze.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzeće od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Luksemburškim su pravom u nekim slučajevima predviđene pretpostavke koje osobu koja mora dokazati činjenicu koju je teško ili nemoguće potkrijepiti oslobađaju podnošenja dokaza. Pretpostavke su zaključci koje se zakonom donose ili koje donosi sudac o nepoznatoj činjenici na temelju poznate činjenice. Zakonodavac razlikuje dvije kategorije pretpostavki. S jedne strane, zakonska je pretpostavka ona koja je posebnim zakonom povezana s određenim djelima ili činjenicama. S druge strane, pretpostavke koje nisu utvrđene zakonom prepuštene su procjeni suca koji dopušta samo ozbiljne, precizne i usuglašene pretpostavke.

Opcenito, moguć je dokaz koji se kosi s pretpostavkama. Primjerice, pretpostavlja se da je otac djeteta rođenog u braku muž majke djeteta. Međutim, moguć je i postupak za osporavanje očinstva.

U rjeđim slučajevima pretpostavke su neosporive. Nemoguće je podnijeti dokaz koji se s njima kosi.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Procjena činjenica prepuštena je sučevoj suverenoj ovlasti za procjenu. U slučaju sumnje, sudac provjerava postoje li ozbiljne, precizne i usuglašene indicije te prihvaća ili odbija dokaz ovisno o vjerodostojnosti navedenih činjenica.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

Izvođenje dokaza može odrediti sud na zahtjev jedne stranke. Međutim, u određenim slučajevima sud može na vlastitu inicijativu odrediti izvođenje dokaza.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Sud imenovanog vještaka obavješćuje o prirodi zadaće. Vještak saziva stranke i treće osobe koje moraju sudjelovati u izvođenju dokaza. U skladu s načelom kontradiktornosti, izvođenje dokaza provodi se u prisutnosti stranaka.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Izvođenje dokaza može se odrediti u svakom slučaju ako sud ne raspolaže dovoljnom količinom elemenata za donošenje odluke.

Izvođenje dokaza može se odrediti za činjenicu samo ako stranka koja tu činjenicu navodi ne raspolaže dostatnim podacima za njezino dokazivanje. Ni u kojem se slučaju izvođenje dokaza ne može odrediti da bi se ispravio strankin propust u podnošenju dokaza.

Sud mora ograničiti izbor mjere na ono što je dovoljno da bi se spor riješio te se odlučiti za najjednostavnije i najjeftinije rješenje.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Različita su dokazna sredstva: isprave, svjedočenje, pretpostavke, priznanje i prisega.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Za prikupljanje svjedočenja svjedoka i vještaka upotrebljavaju se sljedeći oblici dokaza:

Kada je dopušteno dokazivanje svjedočenjem, sud može od trećih osoba primiti dokaze koji bi mogli razjasniti sporne činjenice, a koje te treće osobe osobno poznaju. Ti se dokazi prikupljaju u obliku izjava ili putem izvida, ovisno jesu li dokazi pisani ili usmeni.

Od svakoga koga izabere, sud može tražiti objašnjenje u obliku izjava, savjetovanja ili vještačenja o činjeničnom pitanju koje zahtijeva stručno razjašnjenje.

Ako mišljenje ne mora biti u pisanoj obliki, sud može vještaku dopustiti da svoje mišljenje iznese na raspravi, a na temelju svjedočenja sastavlja se zapisnik koji potpisuju sudac i službenik sudske pisarnice.

Pravila mjerodavna za predočenje pisanih dokaza i pisanih izvješća ili mišljenja vještaka:

Pisani dokaz:

Stranka koja navodi dokument obvezuje se dostaviti ga svakoj drugoj stranci u postupku. Dostava se obavlja poštanskom pošiljkom s povratnicom ili polaganjem u pisarnicu (*greffe*). Dokumenti se moraju dostaviti bez prethodne upute.

Pisana izvješća ili mišljenja vještaka:

Vještak podnosi svoje izvješće u pisarnicu suda. Sastavlja se samo jedno izvješće, čak i ako postoji više vještaka, a u slučaju neslaganja, svaki navodi svoje mišljenje. Ako je vještak prikupio mišljenje nekog drugog stručnjaka iz područja koje je različito od njegova područja, to se mišljenje, ovisno o slučaju, prilaže zapisniku rasprave ili u spis.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Neki oblici dokaza imaju veću težinu od drugih:

izvorno pismeno koje sastavlja javni dužnosnik (javni bilježnik, sudski izvršitelj) izvršenjem svojih ovlasti, a koje vrijedi kao dokaz osim ako se ne pokaže pogrešnim

privatna isprava koju sastavljaju i potpisuju same stranke, bez uplitanja javnog dužnosnika, a koja vrijedi kao dokaz osim ako se ne dokaže suprotno svjedočenje i drugi oblici dokaza, prema slobodnoj ocjeni suda.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Pisani je dokaz potreban da bi se sastavio pravni akt (ugovor) čija je vrijednost veća od 2 500 EUR. Suprotno tome, dokaz pravne činjenice (npr. nesreće) može biti u bilo kojem obliku.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Zakonodavac obvezuje svjedoka na suradnju u pravnom postupku u svrhu otkrivanja istine.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Osobe koje se mogu opravdati legitimnim razlogom mogu biti oslobođene svjedočenja. Svjedočenje mogu odbiti roditelji ili izravni članovi obitelji jedne od stranaka ili njezin supružnik, čak i ako su razvedeni.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Svjedoci koji odbiju svjedočenje mogu biti pozvani pred sud na vlastiti trošak ako se njihovo saslušanje ocijeni potrebnim. Svjedocima koji odbiju svjedočenje i onima koji bez legitimnog razloga odbiju dati izjavu ili položiti prisegu može se dosuditi novčana kazna od 50 EUR do 2 500 EUR.

Svjedok koji dokaže da nije mogao prisustvovati određenog dana može biti oslobođen kazne i troškova sudskog poziva.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Svatko može biti saslušan kao svjedok, osim osoba koje nisu u mogućnosti svjedočiti pred sudom.

Osobe koje ne mogu svjedočiti mogu svejedno biti saslušane u istim uvjetima, ali bez polaganja prisega. Ipak, potomke se nikad ne može saslušati o činjenicama koje su naveli supružnici u prilog zahtjevu za rastavu ili razvod braka.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Uloga suca i stranaka tijekom saslušanja svjedoka

Sudac saslušava izjave svjedoka odvojeno i po redosljedu koji on određuje u prisutnosti stranaka ili kada su one pozvane. Svjedoci ne mogu čitati nikakav tekst.

Sudac može saslušati ili ispitivati svjedoke o svim činjenicama čiji je dokaz zakonski prihvatljiv, čak i ako te činjenice nisu navedene u odluci kojom se određuje izvid. On može ponovno saslušati svjedoke, suočiti ih međusobno ili sa strankama, a prema potrebi ih može i saslušati u prisutnosti stručnjaka. Stranke ne smiju prekidati, ispitivati ni pokušavati utjecati na svjedoke koji daju izjavu, kao ni obraćati im se izravno. U protivnom, mogu biti isključeni sa saslušanja. Sudac nakon ispitivanja svjedoka postavlja pitanja koja mu uručuju stranke ako to smatra potrebnim.

Videokonferencija i druga tehnička sredstva

Uredbom Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima nastoji se poboljšati, pojednostavniti i ubrzati suradnja između sudova država članica u izvođenju dokaza. U luksemburškom pravu ne postoji posebna odredba o videokonferenciji. Mjerodavni su članci novog Zakonika o parničnom postupku koji se odnose na saslušanja svjedoka, osobnu provjeru koju provodi sudac i osobni izlazak pred sud. Potreban tehnički materijal nalazi se u prostorima sudova. Na dan videokonferencije prisutni su sudac, službenik pisarnice, sudski tumač i tehničar.

Sudac može odrediti izradu tonskog, vizualnog ili audio-vizualnog zapisa izvođenja dokaza u cijelosti ili njegovog dijela. Zapis se pohranjuje u pisarnici suda. Svaka stranka može tražiti da joj se na njezin trošak dostavi kopija ili transkripcija tog zapisa.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Sud ne uzima u obzir dokaze pribavljene nezakonito, primjerice skrivenom kamerom ili zapisom telefonskog razgovora bez znanja sugovornika.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Vlastite izjave stranke u postupku nemaju u načelu dokaznu snagu.

Druge poveznice

<http://www.legilux.lu/>

Posljednji put ažurirano: 26/04/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.